

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

diasporiana.org.ua

"BIBLOS"

UKRAINIAN BIBLIOGRAPHY SUBSCRIPTION-ONE YEAR \$2.00
'BIBLOS' 238 E. 6th St. NYC3. Editor; N. Sydor-Czartorysky, Ph. D.

Ч. 1. (104)

СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 1964

РІК X.

Борітеся – Поборете!

ПАМ'ЯТНИК ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ
У ВАШИНГТОНІ

Голова Тараса Шевченка — фрагмент з пам'ятника проєкту
Леоніда Молодожанина.

Ми віруєм Твоїй силі
І слову живмоу:
Встане правда, встане воля,
І Тобі одному
Поклоняться всі язики
Во віки і віки.

Вам Бог помагає!

СТОП ЛЕКСЕТЬ РОКІ Е проминає від часу народження Великого з найбільших Синів Матері-України, *ТАРАСА ГРИГОРОВИЧА ШЕВЧЕНКА*.

Шевченко послав нам сам Господь Бог на те, щоб збудив зо сну гречкосіїв та поставив на сторожі коло них своє пророче-пламенне Слово.

І, справді, коли ми цього року святкуємо та вшановуємо 150-річчя із дня народження Т.Г.Шевченка, ми, впершу чергу маємо обов'язок подякувати Богові за той великий дар для шастя нашої нації. Бо Шевченко - це наш новітній *Пророк, Геній і Богом післаний Відновитель і Хоронитель Української Нації* перед заглодою московських сатрапів і інших ворогів нашого національного існування!

Коли ми, напр. вглибнися в зміст життя нашого Божественного Спасителя, що прийшов спасти *весь* людський рід, то побачимо, що Христос із великої любови молився за нас, просив, - але й докоряв та картав не лише купців за зневагу храмів та святинь Божих; але навчав, просив, а також і докоряв навіть апостолам своїм Божественна слабкість аж надто велика, а спокус диявола на кожному кроці - аж забагато. Людина мала, і має, більше схлонности та нагоди до злого, й тому Син Божий, значни це, хоч картав, але й прашав, та до болю лубив кожну вівицю, що повертала-ся до кошари господаря свого.

Так і наш Шевченко, як Богом післаний, щоб відродити та в любові об'єднати українську націю, - часто просив своїх незрячих братів, писав, благав, але і докоряв та картав не лише чужих царів-катів та лукавих іродів, але й своїх слабодушків; все оте Рариавське сміття та грязь Москви. А цієї грязі - ніде правди діти-таки не бракувало в нас толі, та ще й на сьогодні коділо те не перевелось! І лиш велика любов, лиш те серце найбільшого з великих синів України, нашого Тараса - не розірвалося з розпуки, але молилося, творило й билось в любові до України: і, не переставало його серце горіти найбільшою любовю до свого народу на волі, в Україні, чи і в неволі на засланні, яким московські іроди мучили його повних десяти років; та не зломали його духа, ні волі! "Караксь, мучусь, але не *кажсь*! *Ессе Ното* -!

Такий наш *Пророк*!

Шевченко у всій своїй творчості, а навіть в листах та в кожній ситуації і на кожному місці повсякчасно горів такою палкою любовю до свого обездоленого й волночас геройського народу, що ніколи не нарікав і не зневірявся. І саме цей дар витривалости теж вказував на Божє післаництво; й те післаництво Шевченко в душі носив, його розумів і діяв, як Богом даний обновитель української нації!

Яка велика полібність в житті, а навіть в біографіях усіх дійсних пророків і Божих післанців, що були Богом дані для даного народу. Майже всі старозавітні пророки, що підготовляли прихід Спасителя, мали подібну долю і життєвий шлях, як наш Шевченко: убогість, поневіряння, терпіння, гонення, переслідування, але ж у парі з тим, мали вони велику силу духа і слова, дар розуму та дар навчати, провалити, предсказувати, творити і любити! Чи ж не так бувало з пророками, яких не лиш гонили від себе, але й не слухали, в'язнили, а то і вбивали?

"Я так її люблю, мою Україну убогу", або оце, що дрожже наву кість проходить "...караксь, але не *кажсь*!" Хіба є десь у світі друга Україна, хіба є десь друге Дніпро..., і додаю: - хіба є десь в історії людства людина понад Шевченка? Ні! в історії людства нема такого прецеденсу!

-Схаменіться! *Будьте люди, бо лихо вам буде!...Настане суд!...картає Шевченко, наче Мєсія, свій нарід!* Чи нарід? Ні, але отих недождків, що почагоють з матері латану свитину здирати!

"Обнімітесь, брати мої, *молю вас, благаю!*" - Просить Шевченко. І скільки в серці нашого Пророка мусіло бути цієї велетенської сили любови, а впарі з тим і болі до своїх земляків, до свого любого народу, що не завжди розумів його та не ступав за покликком Пророка?!

Народився Шевченко в найбільшому убозстві. У хатці, наче в вертепі. Дитячі роки.., а молодість..- у найбільшій нужді, пониженні й унікоренні: як громадський пастух, наймит та слуга у панів!...

І, чи не був це палець Божий? Чи не було це випробування і гартування душі та характеру нашого Генія-Пророка, щоб міг сповнити своє призначення відносно України?

Такого бо пониження зазнавав весь наш нарід від московських даунів. Тож Боже Провидіння даючи нам Пророка, представило йому цю долю так, що її годі було не бачити, чи призабути, бо та доля спала вже в дитинстві на нашого духового Велетня!

Така справді велика подібність з життєвим шляхом усіх посланців Божих, віддав на з біблійних часів починаючи. Навіть сам Спаситель світу зазнав жахливого пониження в дитинстві: ясла-вертеп, пастушки, скитання в чужині.., але по всіх тих у людському розумінні, терпіннях - настало світле Воскресіння!

Наш Шевченко пройшов найсуворішу школу й шлях свого життя, - але ж з раба фізичного став академіком, мистцем-миларем; найбільшим поетом-лауреатом, а що найважливіше - став він *Намом - Велетнем духовим усієї великої Української Нації та Пророком і надією усіх поневолених і знoblених!*

Їїмає в світі другої України, немає другого Дніпра, як писав наш Велет, але й немає в світі *другого Шевченка!* Ніхто з живих, мертвих - у світі не поповнив усіх сердець свого народу так сильно й ніхто інший не втішається серед своєї нації такою безмежною любов'ю, як наш *Шевченко!*

"*Вставайте! Кайдани порвіте!*" - це заклик Духового Велетня і Провідника для всіх народів і всіх поколінь по вічні часи! Одні, більше шасливі вже послухали і сповнили цей заклик-наказ. На жаль наш нарід ще того *ЗАПОВІТУ* не виконав!!

Ми вставали, рвали ворожі кайдани, але ще їх не розірвали й наш нарід ще в кайданах і неволі!

Лихії люди - москвини окрали нашу націю з усього; торгують її майном, красою і совістю розпинають її на хрестах та ще наругок покривають, що наче б то вони, оті московсько-комуністичні гнобителі, таку то "волю" принесли і нас "ушасливили".

Московська грязь і сміття затроке душу української дітвори ненавистю до тих духових скарбів рідної історії, що її нам звеличав наш Шевченко.

І тому перед усіма нами: живими й тими, що по нас прийдуть, ще не народженими лежить найбільший обов'язок: *ми мусимо порвати кайдани ворож, й здобути волю та закріпити її за українською нацією по всі часи!*

Людство зближається вже до тієї хвилини, коли і московсько-комуністична неволя і рабство та кайдани теж порвуться руками тих, що повстануть, порвуть кайдани, а здобуту волю окроплять поганю ворожою кров'ю!

Тож і український нарід теж діждеться свого Вашингтона - з праведним законом і той Закон Правди, справедливості й волі буде наріжним каменем відновленої Української Соборної Держави, в Пантеоні якої буде перебувати Вічний Дух нашого Богом данного *Пророка - Тараса Григоровича Шевченка!*

Д-р Микола Омдор-Чарторийський

СХАМЕНІТЬСЯ!

Настане суд, заговорять
І Дніпро і гори,
І потече сто ріками
Кров у синє море...

У БІЙ ЗА ВОЛЮ.

Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля;
І неситий не вноре
На дні моря поля,
Не скує душі живої
І слова живого...

Огляд книжок і рецензії

† Д-р Д. Бучинський

» У горах Карпатах...«

Нова книга Михайла Ломацького про нашу славну й чарівну Гуцульщину, цей раз — видання для молоді. «У горах Карпатах» — це дуже гарне й корисне видання. Книга має 207+1 сторона, великого розміру 24×17. Друкована на доброму папері й гарно ілюстрована. Видана вона коштом Приятелів Гуцульщини у Мюнхені в 1962 році, друкована в друкарні «Логос» у Мюнхені. Книга має п'ять розділів: 1. Гуцули — Гуцульщина, 2. Гуцульщина в оповіданнях, 3. Про малих героїв, 4. Поняття бабусі Мокрини і 5. Про гуцульську говірку. До книги доданий словничок найбільше незрозумілих гуцульських слів.

Михайло Ломацький — безумовно цікавий розповідач, знає Гуцульщину, живе вона в його душі. Ми, так само як автор хотіли б, щоб його книга дійшла до свідомості нашої молоді на чужині. Але, здається нам, щоб вона дійшла до місця свого призначення — треба, щоб книга знайшлася в українській багатії... і розкішній хаті, щоб її у першу чергу прочитали батьки, щоб самі вони оцінили її вартість і поручили своїм дітям.

У цих оповіданнях — пише автор — описані наші гори Карпати, їх багата й чудова природа та їх краса, що їй рівної не знайти у світі. Гуцульщина — це частина високого, зеленого, лісистого Бескиду; наші гуцули, мешканці того Бескиду, — гуцульське плем'я, частина великого українського народу; гуцули — діти прекрасної карпатської природи, тієї природи, що її сам Бог сотворив: верхи гір до хмар підніс, гори темними лісами покрив, наповнив їх звірями, пташкам наказав співати, світ звеселяти; бистрим потокам шуміти, рибкам у них гуляти; полонини покрити буйними травами для овець і корів, луги засіяв запашними чічками-квіточками, і все це — подарував нашим гуцулам... А гуцули, люблячи й прославляючи Творця гір і їх красу, любили всім серцем ту природу, подаровану їм Богом — у тій природі бачили вони на кожному кроці, на кожному місці — велич Господа, Його доброту й щедрість.

Природа й любов до неї ушляхетнювали й убагороднювали душі й серця наших гуцулів. Дійсно, тільки той, хто пізнав прекрасну природу нашої України, любить її — це справжній український патріот. Нема на світі ціннішої книги, як та книга, що її нам Господь Бог дав — книга природи...

Навіть, коли хтось ніколи в своєму житті не мав щастя і ласки від Бога оглядати пишну красу карпатських гір, то прочитаючи оцю книгу Михайла Ломацького «У горах Карпатах», не тільки виробить собі певне духовне уявлення про них, а напевно полюбить їх цілим своїм серцем, як полюбив автор, хоч він сам син золотопищениного Поділля.

Наша Гуцульщина діждалася багато дослідників своїх і чужих. Ми-

хайло Ломацький займає серед них своє окреме місце. Він не підходить до Гуцульщини та верховинця-гуцула з цілим апаратом ученого дослідника. Ломацький — це глибоко поетична душа, з душею підходить він до Карпат і гуцула зі своєю відкритою власною душею і саме тому, через призму його духовності і Карпати, як частина чарівної природи нашої Батьківщини, і карпатська людина, як частина найшого шляхетного народу, — виходять наприлюдно. Ані карпатська природа, ні людина в ній не є замореними «хрущиками в спирті», а живими й захоплюючими.

Автор слушно пише, що «наша Гуцульщина — це наче святиня, здвигнена руками найбільшого митця-будівничого — самого Господа, повна краси й чарів, якими не можна начудуватися й надивуватися. До тієї величної святині повинні би заходити тільки ті, хто чисті серцем і непорочні духом, що, вмюють подивляти красу гірської природи і захоплюватися нею до безтامي. Зайшовши на нашу Гуцульщину, пізнавши її, треба впасти на коліна й славити її Творця-Бога. У Гуцульських горах, як ніде, можна почути гомін віків і зачерпнути силу й віру в майбутнє; тут, у зелено-срібних водах озер і рік можна скупати й очистити не лише тіло, але й душу; карпатським сонцем загіртіти її, а вийшовши на верх Говерлі, побачити Бога й почути Його добротливий і ласкавий голос — голос Творця гуцульських гір...»

«Гуцули завжди були одною з найоригінальніших і найкращих віток нашого народу. Було це плем'я фізично здорове, морально туге, наділене природою додатними властивостями, оснащене великими здібностями. Гуцули були побожні і глибоко релігійні, хоч підложжям їх віри в Бога й Христа були залишки з часів поганства. Свят у гуцулів дуже багато, але найважливіші з них — це Христове Різдво, Великдень і день св. Юрія — полонинський вихід... Гуцул не мав рабської душі. Зберігав предківські чесноти: свободолюбність, мужність, відвагу, войовничість, безбоязкість і лицарськість».

Сьогодні Карпатами часто несеться коломийка:

«Не співає соловейчик, зазулька
[не куєт...]

Прийшов москаль в наші гори тай
[людей мордуєт...]

Зацілілих гуцулів Москва розпивас, деморалізує, москалізус у школах дітей, змушуючи їх до навчання московської мови аж так далеко, що гуцулятко не може бути прийняте до різьбарської школи в Косові, не знаючи московської мови. По більших місцевостях Карпат майже не чути українсько-гуцульської мови, гуцульські ліси у варварський спосіб винищені, до чого навіть признається сам окупант.

Але прийде час, що українські Карпати завітнуть красою природи і багатородними гуцулами!

Проф. Павло Савчук,
Джерзі Ситі, Н. Дж.

НЕЗАБУТИЙ Д-Р ДМИТРО БУЧИНСЬКИЙ

В понеділок 4-го листопада 1963 року в Мадриді (Іспанія) відійшов на вічний спочинок відомий літературознавець, науковець, критик, перекладач і суспільно-громадський діяч на Рідних Землях і в країнах вільного світу доктор **ДМИТРО БУЧИНСЬКИЙ**.

Українське суспільство втратило великого ідейно-національного патріота, що своєю невтомною працею на духовому полі діяльності свідчив про свої глибоко-національні цінності українського народу.

Букинський народився 9 квітня 1913 року в селі Трибухівцях, Гусятинсько-Копичинського повіту в Західній Україні. Загальну освіту набув у рідному краю. В 1935-39 роках студіював філософію і теологію у папській Східній Семінарії Католицького Університету в Лбліні.

В другій світовій війні прийшлося Букинському пройти через воєнні гурагани, що негативно відбилися на його фізичному стані, але не вбило ідейного духа до творення національних цінностей на науково-літературному полі діяльності, як також у завершенні своєї наукової ступені. В 1948 році в місяці квітні промудався на доктору філософії в Українському Вільному Університеті в Мюнхені-Баварія, захистивши дисертацію на тему "Філософська думка Шевченка".

В 1949 році переїздить до столиці Іспанії (Мадриду). Там займався журналістичною працею. Написав дуже багато статей на різні теми з літератури, критики, нарисів тощо. Цим здобув собі ім'я, як видатний журналіст. З-під його пера вийшло понад 1000 українських та 180 еспанських статей і нарисів. Д цього треба додати спеціальних 1600 статей, написаних для українського радіомовлення в Іспанському Національному Радіо в Мадриді. Співпрацював і дописував до багатьох українських часописів та журналів країн вільного світу, а саме: щоденники "Свобода" й "Арка"; тижневики "Гомін України", "Шлях Перемоги", Національна Трибуна", "Українець", "Наш Клич", "Батьківщина", "Християнський Голос", "Українська Думка", "Українське Слово" та в інших. Журнали: "Авангард", "Біблос", "Визвольний Шлях", "Вісник" та інші.

В Іспанії д-р Дмитро Бучинський був науковим співробітником "Найвищої Ради для Наукових Дослідів" та "Центру Орієнтальних Студій" (1949-1953). Як також був членом-кореспондентом УВАН, звич. членом НШ та активним діячем Українського Християнського Руху. Брав участь у "Римських Днях". Давав доповіді на Студійних Днях - УХР, на Науковій Конференції НШ, УНТ, УВАН, УВУ й ін.

Великою і тривкою заслугою Букинського є те, що він зміг нав'язати культурні зв'язки з еспанцями. Улаштував три виставки української книги в Національному Музеї в Мадриді, виданих у країнах вільного світу еміграційними авторами. Виставку віддали високі достойники Міністерства Освіти й Культури мадридського Уряду, вчені різних фахів, журналісти, письменники, студенти та велика кількість еспанського, культурного населення. В книзі відвідувачів знаходимо велике признание д-рові Д. Бучинському, а також українським авторам та видавцям за їхню творчу духову працю для репрезентації Української Нації. Для бібліографічної духової української скарбниці д-р Д. Бучинський опрацював і видав друком (майже за свої гроші) два великі каталоги, куди вписані всі виставові книжки, розміщені за віповідними жанрами та науковими галузями. Про це дуже ґрунтовно і правдиво сказав сам д-р Д. Бучинський: "Справді різнобарвну, але дуже симпатичну мозаїку українського друкованого слова, очевидно далеко неповну, можна було бачити недавно на Виставі в Мадриді, якою лобувалися не тільки українці, а передусім чужинці" ("Визвольний Шлях" за грудень 1956, ст. 1446).

Ми обмежені розміром статті, тому не можемо подати бодай назви друкованих праць Покійного, а тим більше не можемо зробити аналізи бодай, хоч одної найвизначнішої праці. Це ми зробимо в іншому місці. Тому й на цьому ми обмежуємося. Одначе подаємо стисло його світогляд, зокрема політично-національний та релігійно-християнський.

Д-д Дмитро Бучинський був націоналістичних поглядів; стояв на становищі ідеї визвольної боротьби українського поневоленого народу, за його звільнення з-під всякої окупації та відновлення незалежної соборної Української Держави.

Він був глибоко релігійною людиною, християнських засад; широко виконував Христове вчення, любив ближнього, а понад усе - свій нарід і Україну.

Він твердив: "Коли зле молимося, або зі злим наміром, тоді Бог нас не може вислухати, тоді наша розмова не є розмова з Богом". Бо людина "у молитві - розмові з Богом шукає в Нього поради, просить допомоги, щоб бути речником Божого слова" ("Визвольний Шлях" за липень 1957 р., с. 833)

То не віра, вірити тільки в історію Христа, - каже Кант, - а віра глибока, приймати всеціло ідеали Христа і за ними вести своє життя". Так власне глибоко вірив і приймав всеціло ідеали Христа і за ними вів те коротке своє життя Покійний.

Д-р Дм. Бучинський завжди й з великим зацікавленням слідував за духовним ростом нашої молоді, зокрема студентства, яких він дружньо любив і бажав їм найкращих успіхів у навчанні та творчій діяльності.

Еспанські часописи й радіо подали до відома суспільству про смерть д-ра Дм. Бучинського, відзначаючи його як видатного фахівця - українця, в ділянці літератури, критики та радіомовця.

Всім нам стає боляче, коли відходять від нас такі індивідуальності й мупі, що творили духові вартості на користь свого народу, будучи самі дуже скромними, невибагливими, переважали над усім матеріальним.

Зберігаймо в наших серцях пам'ять про тих, що чесно й гордо несли на сплямивши, духовий, ідейно-національний Прапор визвольної боротьби, і поставмо їх, як приклад, нашому майбутньому поколінню!

о О о

З ЛИСТА ДО РЕДАКТОРА "БІБЛОСУ", Мадрид, 25 квітня 1962 Р.Б.

"...Милий мій Друже Докторе!

..... Постійно думаю про Вас і про "БІБЛОС". Сподіюся, що вже скоро одержу квітнєве число. Тут залучую Вам три коротенькі рецензійки. Їх буде ще більше, бо я дуже задовжений перед авторами й видавцями, але не можу собі дати ради. Трохи хворію і за роботою світу Божого не бачу. Моя Українська Бібліографія вже надрукована. Має 312 сторін. Зараз вона в переплеті. Сподіюся, що в перших днях травня можу вже післати Вам її.

Праця про Шевченка в Лондоні - зложена, але коли її закінчать не знаю!

Прийміть від мене й від мого колективу наші найщиріші... (тис. Покійний наш Друг про своїх діточок писав "колектив" - прим. МСЧ)

Як з листа видно, Покійний вже в тому часі хворів. Це була перша згадка про хворобу; більше Покійний ніколи в листах не згадував про фізичні болі й ніколи не нарікав. Нехай Бог милосердний надгородить в своїй Милості й Щедроті Свого слугу Ст.п. Дмитра!

Микола С.Ч.

Слова Т. ШЕВЧЕНКА

ЗАПОВІТ

Обробка К. СТЕЦЕНКА

Стримано

Ф-но

С. А.

Т. Б.

Воі

se-red ste - pu ши-ро - ко - го, наВкраї - ні ми-лії, ми-лії.

1. 2.

pp

"HOWERLA" - PUBLISHING • NEW YORK

I 8 I 4

I 9 6 4

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого } *Дівчи*
На Україні милій.

Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути, } *Дівчи*
Як реве ревучий.

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю } *Дівчи*
Волю окропіте.

І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій
Не забудьте пом'янути } *Дівчи*
Незлим, тихим словом.

Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами!
Нащо стали на папері
Сумними рядами?..

Чом вас вітер не розвіяв
В степу, як пилину?
Чом вас лихо не приспало,
Як свою дитину?

Думи мої, думи мої,
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас, —
Де ж мені вас діти!

В Україну ідіть, діти!
В нашу Україну,
Попідтинню сиротами,
А я — тут загину.

Там знайдете щире серце
І слово ласкаве,
Там знайдете щиру правду,
А ще, може й славу...

Привітай же, моя ненько!
Моя Україно!
Моїх діток нерозумних,
Як свою дитину!

Слова Т.ШЕВЧЕНКА

ДУМИ МОЇ

Обробка Є. КОЗАКА

Спокійно

С. А. Т. Б.

pp *p* *rit.* *a tempo*

Мм... Мм... Мм... Мм...

pp *p* *rit.* *a tempo*

Мм... Мм... Мм... Мм...

pp

Ду-ми мої,

Мм... На-що ста-ли

Мм... На - що ста - ли

ду-ми мо - ї, ли-хо ме-ні з ва - ми! Мм...

на па - пе - рі сум-ни - ми ря-да - ми?.. Чом вас ві-тер

на па - пе - рі сум-ни - ми ря-да - ми?.. Чом вас ві-тер

не роз - ві - яв *p* в сте - пу, як пи - ли - ну?

не роз - ві - яв *p* в сте - пу, як пи - ли - ну?

f Чом вас ли - хо не при - спа - ло, *p* як сво - ю ди - ти - ну?

f Чом вас ли - хо не при - спа - ло, *p* як сво - ю ди - ти - ну?

pp Мм... *p* Мм... *mf* *rit.* Мм... *pp* *rit.* Мм...

pp Мм... *p* Мм... *mf* *rit.* Мм... *pp* *rit.* Мм...

Володимир Самійленко

УКРАЇНІ

I

Ти звеш мене, й на голос милий твій
З гарячою любов'ю я долину;
Поки живуть думки в душі моїй,
Про тебе, ненюко, думати не кину.
Як мрію чистую з найкращих мрій,
Я заховаю в серці Україну,
І мрія та, як світище ясне,
Шляхом правдивим поведе мене.

Нехай той шлях важкий, нехай тернистий!
Але хіба тоді квіток шукать,
Коли тебе, твій любий образ чистий
Несхнучі сльози тяжко туманять?
Коли твій геній навіть променистий
Онемощів і почина згасать?
О ні, того скарають муки люті,
Хто зможе в час такий тебе забути!

В біді твоїй рідніша ти мені;
Тобі несу я сили всі, що маю;
І працю тиху, і мої пісні
На віттар твій побожно я складаю.
Натхни ж мене! Нехай у мертвім сні
Я днів моїх даремно не загаю!
Нехай я знаю, що недурно жив,
Що за життя тобі я заплатив.

Коли я був дитиною малою,
Красу твою повсюди я вбачав,
Здавалась ти веселою, ясною,
Мене твій вид веселий чарував,
Тоді я ще душею молодою
Про муки тайнії твої не знав;
Тепер же бачу я твої страждання,
І ще зросло мое к тобі кохання.

Прийми ж мої пісні, як дар малий
Великої і вірної любові!
Що зможе дати мій талан слабій
В скарбницю любові твоєї мови,
Він, певно, дасть, і знай, що в час страшний
Твій син тобі не пожаліє крови,
І що не спинить страх усіх погріз
Моїх пісень, моїх за тебе сліз.

30 серпня 1888 р.

Самійленко
ЕЛЬДОРАДО

Одна з найкращих сатир на цар-
ську Росію, що є актуальна ще й
сьогодні).

Деся далеко єсть країна
Пишна, вільна, щастям

[горда,

Кожний там живе щасливо—
Держиморда, держиморда.

В тій країні люблять волю,
Всяк її шука по змозі
І про неї розмовляє —
У островах, у островах

Там усяк говорить правду
Непідкупними устами,
Там за правду щира дяка —
Батогами, батогами.

Там неправді та злочинству
Не вважають і на волос,
Там злочинних зараз

[лають —

Та не вголос, та не вголос.
Там уряд „блюде“ закони,
Дба про всіх, немов

[про рідних,

За провинності ж карає —
Тільки бідних, тільки

[бідних.

Володимир І. Самійленко,
народжений 3 лютого 1864 — помер 12 серпня 1925 року.

В. Самійленко

Українська мова

(ПАМ'ЯТІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА)

Діамант дорогий на дорозі лежав, —
Тим великим шляхом люд усякий миная,
І ніхто не пізнав діаманта того.
Йшли багато людей і топтали його,
Але раз тим шляхом хтось чудовний ішов,
І в пилу на шляху діамант він найшов.
Камінець дорогий він одразу пізнав,
І додому приніс, і гарненько, як знав,
Обробив, обточив дивний той камінець,
І уставив його у коштовний вінець.
Сталось диво тоді: камінець засіяв,
І промінням ясным всіх людей здивував,
І промінням огнем кольоритно блищить,
І проміння його усім очі сліпить.

**

Так в пилу на шляху наша мова була,
І мислива рука її з пилу взяла.
Полюбила її, обробила її,
Положила на ню усі сили свої,
І в народний вінець, як в оправу, ввела,
І, як зорю ясну, вище хмар піднесла.
І на злість ворогам засіяла вона,
Як алмаз дорогий, як та зоря ясна.
І сятиме вік, поки сонце стоїть,
І лихим ворогам буде очі сліпить.
Хай же ті вороги поніміють скоріш,
Наша ж мова сія сьогодні ясніш!
Хай коштовним добром вона буде у нас,
Щоб і сам здивувався у могилі Тарас,
Щоб, поглянувши сам на створіння своє,
Він побожно сказав: „Відкіля нам сіє?!”

Київ, 1885 р., 12 листопада.

НАУКОВО-КУЛЬТУРНА Х Р О Н І К А

Перші дні січня 1964 року принесли полегшу і цвєне відпруження серед українців, головню, у ЗДА. Дня 8 і 9 січня н.р. у Вашингтоні відбуло ся засідання підкомісії Комісії Плянуння Розбудови Столиці, а потім пленарна нарада цієї комісії. У висліді їх нарад ударемнено всі ті несовісні наклепи шоденника "Вашінгтон Івст" проти поставлення у столиці ЗДА пам'ятника Т.Г.Шевченкові. Це ПЕРЕМОГА всіх українців!

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ ; проголошення Української Незалежної Держави в Києві 22 січня 1918 року і Соборности Українських Земель 22-го січня 1919 року — булицього року теж дуже вродисто відзначувані по всіх наших Громадах. Також, як і попередніх років, багато посадників американських міст проголошували "Українські Дні" й з цієї нагоди на ратушах американських міст побіч американських зоряних прапорів, повівав також синьо-жовтий український національний прапор. Деякі губернатори стейтів проголошували такі "Українські Дні" на весь даний стейт і тим теж популяризовано та відзначувано день нашої незалежности та соборности. Знова ж з нагоди цих дат в Конгресі ЗДА перевів молитву в наміренні України та ЗДА Преосв.Кир Ярослав, а Сенаті провів молитву о. протоєрей М.Пахолок.

ВІДЗНАЧИЛИ 50 ЛІТТЯ СМЕРТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ. Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗДА та Світова Федерация Українських Жіночих Організацій, Окружна Рада СУА і Золотий Хрест в Нью Йорку відзначили в суботу.1.2.1964 року в залі Укр.Інституту Америки в Нью Йорку, 50-річчя смерті поетеси й великої дочки українського народу — Лесі У к р а ї н к и .

РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В НЬЮ ЙОРКУ . Дня 1.лютого в суботу — 1964 року довголітний керівник Української Радіопрограми "Година Українських Мелодій", п.Роман М а р и н о в и ч , з огляду на виїзд з Нью Йорку до Вашингтону , передав цю радіопрограму під управу д-ра Миколи Сидора Ч а р т о р и й с ь к о г о . Українські радіоавдиції е щоруботи год.8.15 до 8.45 рано та щонеділі від год.10.30 до 11 вечер з Радіостанції W.F.V.D. на хвилях А.М. 1330 та F.M.97.9.(короткі)

КРУТЯНСЬКУ АКАДЕМІЮ влаштували Молодечі Організації Нью Йорку: Зарево, Ліга Катол.Молоді, Ліга Молоді Північ.Америки, МН,ОДУМ,Пласт, СУМА, Ліга Української Православної Молоді, Укр.Студентська Громада, Україн Спортовий Клуб, в залі Джуньор Гай Скул при Евні- "Бі" в Нью Йорку, дня 2-го лютого 1964 року й так величаво відзначили 46-у річницю бож під Крутами!

ОПЕРА "КАТЕРИНА" ШЕВЧЕНКА - музика М.Аркаса, була виставлена в неділю 1-го березня 1964 року в авдигорії Лейн Текнікал Гай Скул у Чикаго й так виановано 150-річчя народження великого генія України Тараса Григоровича Шевченка. Гововну роль грала Марта Кокольська, талановита співачка—солістка з Нью Йорку.

МИТРОПОЛИТ ИОСИФ СЛІПИН найменований Старшим Архиепископом із Патріаршими повновластями - таку вістку подано з Риму, дня 5. лютого 1964 року. Старший Архиепископ звичайно має такі самі права, як патріярх.

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ 12 КНИГА УКРАЇНСЬКОЇ МАЛОЇ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ проф.Є.Онацького по ціні (кожна книжка) 2 долляри.Усіх книжок буде 15. Замовлення, чи передплату можна слати на такі адреси: ВЗ(USA)-VRev.I.Tkachuk — 132 E.7 th St,New York 9,NY.

З НАГОДИ 70-річчя УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ відбувся в суботу 22 лютого 1964 р. в Карнегі Голл Ювілейний Концерт, головним промовцем на якому був Жан А.Гроновскі, головний поштмайстер З.Д.А а також було виставлено вперше оперу "ВІДЬМА" Павла Печеніги-Улицького(Лібретто опери написав Ст.Чарнецький, на підставі повісти Є.Гребінки "Олексій Попович").

НОВІ Видання

1. - **КИШЕНЕВИЙ КАЛЕНДАРЕЦЬ— ДОВІДНИК** на 1964 (переступний) рік. Нью-Йорк; Українське Видавництво "ГОВЕРЛЯ", сторін 32. (На обкладинці: **КАЛЕНДАРЕЦЬ (150) 1814 — 1964 "БОРИТЕСЯ — ПОБОРЕТЕ" — так згадано про 150-річчя від дня народження Тараса Григоровича Шевченка**).
- 2/- **КАЛЕНДАР АЛЬМАНАХ МІТЛИ** на 1964 рік. Буенос-Айрес, 1964. Видавництво Юліана Середяка. Обкладинка роботи Бориса Крчкова, сторін 128. (Це є ілюстроване видання, присвячене своїм змістом виключно гуморові й сатирі авторів І.Евентуального, О.Шнильки, М.Понеділка, Г.Черинь, Остап Вишня, М.Кучер, Г.Чіпка, А.Галан і інші). Ціна 1. дол
3. **Шевченко—Воробкевич—Карпатський: ОГНІ ГОРЯТЬ для низького голосу** й фортепіано. Нью-Йорк 1814—1964 **РІК ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**, Говерля, сторін 8, формат фоліо. Ціна 50 ст.
4. —**КАЛЕНДАР СВІТЛА** на Божий рік 1964 .25-й річник. Торонто, 1964 р. В-во ОО Василян. Обкладинка роботи арт.М.Бідняка. Сторін 224 (ілюстроване видання; зміст багатий, різноманітний, спеціального призначення немає. На жаль не має він ані найменшої згадки про 150-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка, аж дивно).
5. —**ЮВІ ЛЕЙНИЙ КАЛЕНДАР—АЛЬМАНАХ** Українського Народного Сакзу на рік 1964. У 150-річчя народження Тараса Шевченка. Джерзі Сіті—Нью-Йорк 1964 "Будеш Батьку Панувати!" В-во "Свобода", ст.224, ілюстроване, видання. (У змісті: Перша частина-стаття гол.ред. А.Драгана про Т.Г. Шевченка, включно з історією побудови пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні. Друга частина присвячена 70-літтю Укр. Нар.Сакзу, а решта це календарієм та оголошення. Зміст міг би бути кращим!)
6. —**ЮВІ ЛЕЙНИЙ КАЛЕНДАР—АЛЬМАНАХ "Українського Голосу"** на 1964 рік (На титульній сторінці ..на переступний рік 1964. Цей Альманах присвячується 150-літтю народження Т.Г.Шевченка і 50-літтю вимаршу УСС-стрільців на поле бою. Вінніпег, (1964). Накладом і друком Видавничої Спілки Тризуб. Сторін 190±2 Багато ілюстрацій, обкладинка, титульні сторінки та календарієм - двоколірним друком. Це один із найкраще зредатованих календарів! Ціна дол.1.50
7. **Солтикевич, Ярослав д-р: САЛЮТ ОСТАННЬОЇ СОТНІ В 50-ті Роковини збройного чину Українських Січових Стрільців**. Торонто, 1964 р. Видано за старанням Видавничого Комітету Коша Братства Українських Січових Стрільців у Канаді з нагоди 50-літнього Ювілею У-С-С. Стефан Бріль, Микола Білас, Петро Веприк, Антін Моспанк. Ст.64, ц.1. д. (Це ілюстроване видання, що своїм змістом подає в скороченні дуже гарний пергляд історія УССів з відповідним резюме на англійській мові. Дуже цінне, інформативне видання!).
8. **Полтава, Леонід: ЗАЙЧИК КЛАПОВУХ. Казочка для малих дітей**. Нью-Йорк, 1964. Книгоспілка. Ілюстрації Тамари Цимбал. Сторін 16. Фоліо
9. —**S H E V C H E N K O A Monument to the Liberation, Freedom, and Independence of All Captive Nations. Remarks by Various Members of Congress in the House of Representatives. November 13,14,20,21,-December 4,6,1963; and January 9 and 13,1964. United States Government Printig Office, Washington;1964, pp 119.**
10. —**АЛЬМАНАХ "Гомону України" на 1964 рік** в 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка, Торонто, 1964, В-во "Гомін України", ст.200 (Ілюстроване й гарне своїм змістом оформленням видання).
11. —**КАЛЕНДАРЕЦЬ ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ на 1964 рік**. Видання з нагоди 50-ліття УСС. В-во "Червона Калина", Нью-Йорк, 1964, ст.59±1 неп. Ціна 25с

Видання

(Д О П О В Н Е Н Н Я з а 1963.)

76. *—ШАШКЕВИЧІ ЯНА*, Збірник Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу. Збірник присвячений життю, творчості й культові „Маркіяна” Шашкевича. Появляється в листопаді й червні, місяцях народження і смерти Пробудителя. Видає Кураторія Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу. Редагує Колегія. Відповідальний редактор: М. Г. Марунчак. Вінніпег, Листопад, 1963. Ч. 1. Рік 1. Сторін 32. Ціна числа 50 центів.
77. *—ПІДСУМОВУЮЧИЙ ЗВІТ з переведення РИМСЬКИХ ДНІВ*. Генеральний Секретаріят "Римських Днів", Сарсель, 8 листопада 1963 р. Сторін 16.
78. *Еліот, С. Т.: ВБИВСТВО У СОБОРІ, переклад Зенона Тарнавського*. Додаток: Спустошена Земля, Великопісна Середина, Подорож Трьох Мудреців. Мюнхен 1963. Видання "На Горі". Серія "Світовий Театр" у співпраці "Україна і Світ". Сторін 104. Наклад 300. Це є рідкісне видання і його в продажі (ширшій) немає. Її можна одержати в автора перекладу Я. Тарнавський, 13588 Sunset, Detroit 12, Mich.)
79. *Сінь, Лу: ДОСТОЙНА ІСТОРІЯ А-К'Ю, переклад з китайської мови і вступна стаття Лідії Голубничої*. Мюнхен, 1964. Видання "На Горі". Серія "Для всіх", сторін 63: 1 неп. Тираж 600 прим.
80. *Винар, Любримир, д-р: ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО РАНЬОГО ДРУКАРСТВА 1491-1600* Чикаго-Денвер, 1963, сторін 88. Український Бібліологічний Інстит. Накладом Українсько-Американської С-ки в Чкаго.
81. *Войченко, Ольга: ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В КАНАДІ. Том другий*. Добра росту й диференціації: роки після І-ї світової війни 1919-1924. Вінніпег 1963 Канада. Накладом і друком Видавничої Спільки "Тризуб". Обгортка роботи мистця Мирона Левицького. Сторін 393: 7 непаг. (Двокольорова обкладинка. Ціна прим. в опар. 6 дол, брошур. 4.50 дол. Це надзвичайно цінне видання для сучасності, а ще цінніше воно буде для майбутності. Це єдиний свого роду дбайливий збір фактичного матеріалу, про події в Канаді й поза нею).
82. *Онацький, Євген, проф: УКРАЇНСЬКА МАЛА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ. Книжка ХІІ. Літери По-Риз. Буенос-Айрес, Накладом Адміністрації УАПЦеркви в Аргентині* 1963. Сторін 1461-1588. Ціна прим. 2 дол.
83. *—ЛЕГКОСІНІЯ ДАЛЬ. ВАПЛІТЯНСЬКІ Збірники*. Упорядкування і редакція та примітки Юрія Луцького. (Нью Йорк), В-во "Пролог", 1963, сторін 148.
84. *Солов'ї, Дмитро: УКРАЇНСЬКА НАУКА В КОЛЬОНІАЛЬНИХ ПУТАХ*. Нью Йорк, В-во "Пролог", 1963, сторін 276.
85. *—DEUTSCH-UKRAINISCHE GESELLSCHAFT 1918-1963*, Muenchen, Deutsch-Ukrainische Gesellschaft, 1963. PP. 96. (Illustrat.).
86. *—UKRAINE a Concise Encyclopedia — prepared by Shevchenko Scientific Society, edited by Volodymyr Kubijovyc. Foreword by Ernest J. Simons. Volume I. Published for the Ukrainian National Association, University of Toronto Press, price \$37.50, 1185 pp: (1963).*
87. *—THE UKRAINIAN POETS 1189-1962, Selected and translated into English Verse by ..Andrusyshen.., Watson Kirkconnell.. Published for the Ukrainian Canadian Committee by University of Toronto Press, 1963, 300 pp, price \$7.50*
88. *—RUSSIAN OPPRESSION IN UKRAINE — Reports and Documents, London, Ukrainian Publishers Ltd., 1962, 576 pp, price \$8.—*
89. *Чуб, Дмитро: ЖИВИЙ ШЕВЧЕНКО (Шевченко у житті)*, Мюнхен, В-во "Дніпрова Хвиля", 1963, сторін 114.

Д-р Ол. Соколишин
старший бібліот.

П О Ч А Т К И Д Р У К А Р С Т В А

на Українських Землях у Львові 1574 року (В 390-річчя
 появи Львівського АПОСТОЛА та Букваря Івана Федорови
 ча, Батька Українського Друкарства),

Поява друкарства на укр. землях тісно пов'язана з існуванням у більших центрах братств. Академик Михайло Возняк подає 1463й рік, у якому вже існувало таке братство при церкві Успення Богородиці у Львові. Тому братство царгородський Патріарх Єремія надає в 1593 р' право Ставропігії, цебто привілей безпосередньої залежності братства від Царгородського Патріарха.

Подібні братства існували теж у Києві 1615; Луцьку 1617 та в Строзі й інших осередках. Зорганізування та постанови перших українських друкарень є пов'язані два осередки, а це Львівське братство та Острозьке, де починається історія друкарства в Україні, коли не враховувати кириличні друки (п'ять) Фіоля Швайпольда, надруковані були в Кракові 1491 р. Отже на Українських землях у Львові та в Острозі батько українського друкарства Іван Федорович, якого прогнано з Москви, як "чарівника", - розвинув свою друкарську діяльність на користь української культури. І. Федорович,

із своїм помічником Петром Чистиславцем прийшли до Заблудова, де гетьман Григорій Хоткевич доручив їм заснувати друкарню для поширення релігійних книг. В березні 1569 р. надрукували вони там *Учительну Євангелію*, а Іван Федорович уже сам надрукував там *Псалтир з Часословцем*. В 1573 році І. Федорович приїхав до Львова, *Богоспасенного міста*, як сам називає, і тус при похочі мішанства продовжує друкарську працю. Тут почав він друкувати дня 25 лютого року 1573 *Львівського АПОСТОЛА*, а закінчив його дня 15 лютого 1574 року, тобто 390 років тому!

Найкращий опис АПОСТОЛА подав нам Митрополит Іларіон в Науковому Збірнику ІІ, УВАН, виданому в Нью-Йорку 1953 року, стор. 19-45 з ілюстраціями, а найосновнішу літературу подав я в Шевченківському Альманасі УНС на 1964, стор. 137-143 та її доповнення в доповідях НТШ ч. 22 і *Віснику ОСЧСУ* за лютий ц. р.; також про те стрічаємо в *Історії Українського Друкарства* д-ра Любомира Винара, виданої в Чикаго-Денвер, 1963.

ПІСНІ ІВАНІ СЛОВО СЪ ВЕРНУХЪ ОВЕРХЪ. ЗА А

ПІСНІ ІВАНІ СЛОВО СЪ ВЕРНУХЪ ОВЕРХЪ. ЗА А
СЪ ДІОФНАСЪ . ОПИХЪ МАТІА ІС , ПЕР
ІНТІАЖІ ІНІУТІНІ . ДОНЕГІА ДНІ ,
ЗАПІВЪ ДАВЪ АПАМЪ ДІАМЪ СЪ ,
ІНХЪ ІСЪ СЪ ВЕРНУХЪ . ПРИМІА
ЖЕ ІНПІАВІ СЕБІ ЖНА ПІСТРАДА
НІН СЪІА . ВЪМІА ІСЪ ІНТІНІАЖІ ЗНАМІ
НІНХЪ . ДІАМІ ТІТІА ДІАТІА ІВАА
АА ІАМЪ ІГІА ІЖІ ОУТІА ІІІН . ІІІН
ІІІА ІІІА . ПІВІАВІ ІАМЪ ІІІІА ІІІА
ІА ІІІІА ІІІА . ІІІІА ІІІІА ІІІІА
ІІІІА . ІІІІА ІІІІА ІІІІА . ІІІІА ІІІІА
ІІІІА ІІІІА ІІІІА . ІІІІА ІІІІА ІІІІА
ІІІІА . ІІІІА ІІІІА ІІІІА . ІІІІА ІІІІА

СЪІА ІІІА ІІІА ІІІА . ІІІА ІІІА
ІІІА ІІІА .

Сторінка з *Львівського АПОСТОЛА* 1573-1574 р.

ДНІ БІАДЪТЪ БІАШІ АН
БІА . ПІІАМЪТЪ СІА СІА
БІА . АА НІІА ІІІА ПІ
БІІА ІІІА БІІА ІІІА СЪ
ВІІА ІІІА ПІІА ІІІА
СІА ІІІА . ІІІА БІІА ІІІА
БІА , БІА ІІІА СІА ІІІА
ІІІА ІІІА
ІІІА .

БІІА ІІІА ІІІА ,
ІІІА , ІІІА , ІІІА .

Остання сторінка букваря, надрукованого Іваном Федоровичем у Львові 1574 р.

